Цана асобнага нумару 10 гр. | Przesyłka opłacona ryczałtem.

№ 5 (56). | Вільня, Субота 15 студня 1927 г. | Год III

СЯЛЯНСКАЯ НІВА

Няхай жыве Вольная, Незалежная, Злучаная Беларусь!

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі:
ВІЛЬНЯ, ПОЛАЦКАЯ 4. (WILNO, POŁOCKA 4).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 3 гадзіны апрача сьвята.
Рэдактар прыймае ад 12 да 2 гадз.

Зямля Сялянству бяз выкупу!

Падпіска:
на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал., на 6 месяцау 4 зал., на год — 8 зал.
Для заграніцы удвая даражэй.
Аплата надрукаванага залежыць ад рэдакцыі.
ВЫХОДЗЕ Ў СЕРАДУ І СУБОТУ.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Як выконваецца канкардат?

Сялянскі Саюз стаіць на тэй аснове, што сумленьне кожнага чалавека зьяўляецца яго асабістаю справаю, што ўлада не мае ніякага права ўмешывацца ў сэкрэты душы грамадзяніна. Ёсьць ведама, не павінна быць ніякага абавязку належыць да той, ці іншай веры, а дык рэлігійныя ўстановы: касьцёл і царква павінны быць аддзелены ад дзяржавы, дзяржава ня мае ніякага права ўмешывацца ў рэлігійнае жыцьцё. Гэтыя прынцыпы ў большасьці дзяржаваў ужо зьдзайсьнены, толькі тут пад Польшчай трываюць яшчэ старыя законы—законы панаваньня сьвецкай улады над рэлігіяй. Пакуль Польшча ня мела яшчэ канкардату з Рымам, датуль адміністрацыйныя ўлады не маглі сільна ўлазіць (ангажавацца) у жыцьцё каталіцкага касьцёлу, але з моманту ўвядзеньня ў жыцьцё канкардату, касьцёлам пачаў кіраваць быццам не духоўнік, а сьвецкі — палітык, а мо' звычайны рэфэрэнт. Праваслаўную царкву ўжо даўно такія рэфэрэнты ўзялі ў свае рукі, а духоўныя ўлады зрабіліся сьляпымі выканальнікамі волі адміністрацыйных уладаў. Але цяпер і каталіцкі касьцёл пераходзе ў рукі польскай шовіністычнай палітыкі. Гаворачы аб гэтым перадусім маем на мэце палітыку ў касьцеле на беларускіх землях. Вось першым актам польскай палітыкі ў касьцеле была зьмена віленскага біскупа. Польская шовіністычная палітыка павінна была знайсьці на Беларускія Землі такога пастыра, якому-б ня трэба было пісаць цыркуляраў, як гэта рабіў адзін з віленскіх ваяводаў (дэлегат ураду) тагочаснаму біскупу Матулевічу, а які-б сам з „ласкі Божай“ натхнёны польскасьцю, замест вучыць аб запраўдным хрысьціянстве, бяз розьніцы нацыянальнай афарбоўкі, пачаў праз касьцёл палянізаваць Беларускі Народ.

Ня доўга прышлося шукаць такога адміністратара дыецэзіяй. Магчыма, што такіх у Польшчы шмат ёсьць, бо вызначаны Рымам пры згодзе польскага ўраду, цяперашні арцыпастар аказаўся для Палякаў найлепшым. Як толькі абняў сваю дыецэзыю, зараз прыступіў да „навядзеньня парадку“. Гэтыя парадачкі патрэбны старастам і палітычнай паліцыі. Паліцыя не магла справіцца з ксяндзамі-Беларусамі, якія вядуць беларускую ўсьведамляючую і культурную працу, ды з гэтым шмат трэба тузацца, бо паднятыя судовыя працэсы (напр. прац. кс. Гадлеўскага, якога суд засудзіў на 2 гады) вельмі доўга цягнуцца, ды заграніца дзівіцца чаму гэта ў „вольнай Польшчы“ судзяць ксяндза за беларускасьць, бо камунізм трудна прышыць ім, як гэта спрытна робіць паліцыя з кожным іншым цывільным беларусам.

Вось цяпер новы арцыпастыр праводзе гэтую польскую шовіністычную палітыку шмат шпарчэй і з добрымі для Палякаў вынікамі. Як толькі ксёндз-Беларус, зараз яго пасылае на баніцыю (пакуту) у польскую парафію, каб на беларускіх землях ня мог заводзіць казаньні пабеларуску, каб не чытаў беларускіх газэт і не распаўсюджваў думкі аб беларускім адраджэньні.

З пункту гледжаньня грамадзкага—гэта вялікая крыўда; мала гэтага, гэта ёсьць перасьледаваньне архіпастырам Беларусаў і беларускага адраджэнскага руху.

Каб ярчэй схарактэрызаваць у які цынічны спосаб гэта робіцца пададзём наступны факт.

У Барадзенічах ёсьць ксёндз—Беларус, вельмі шчыры і аддаштвы сваей парафіі і грамадзкай працы на беларускай ніве. Сяляне за яго гарой. Але паліцыя затое вострыць на яго зубы ўжо некалькі год і толькі цяпер удалося ей дапяць свайго. Арцыпастыр за кару выкідае ксяндза з пробашчаўства і высылае нейдзе за вікарага. Парафіяне прыслалі да архіпастыра дэлегацыю. Архіпастыр прыняў дэлегатаў такімі славамі: „Маўчаць, за малады, смаркач, будзеш адказваць перад пракурорам і судом, тут не карчма, што прышлі таргавацца, а я ня жыд! Bezczelność!

Прыймо дэлегацыі вельмі скандальна акончылася, бо адзін з прысутных за нетактоўнае захоўваньне арцыпастыра і ягоную польскую шовіністычную палітыку ў касьцеле, сказаў:

„Эксцэленцыя можа страшыць жандармамі сялян, хоць і яны ўжо ня вельмі пужаюцца гэтага, але мяне жандармам не настрашыць“.

З усяго гэтага бачым, што за сусьветную вайну пабяднелі ня толькі большасьць народаў, але, як відаць, зьбяднеў і Рым, бо прысылае ў наш край такіх пастыраў. Праўду беларуская прыказка кажа: „На, табе Божа, што мне ня гожа“.

Антон Муха.

ЦЯЖКОЕ ЖЫЦЬЦЁ БЕЛАРУСКАГА СЕЛЯНІНА.

Жыцьцё беларускага селяніна зьяўляе сабой сымболь пакуты. І то — неймавернай, гарамычнай пакуты і цярпеньня!...

Каб ня быць галаслоўным — я, проста і роўна, раскажу аб жыцьці „аднаго з многіх“ нашых беларускіх сялян у Ваўкавыскім павеце.

Няхай даведаецца шырокі сьвет, аб гэтай пакуце і аб тых прычынах, якія параджаюць яе.

Ці будзе, ці не ад гэтага каму якая-колечы карысьць ня ведаю, але таму хто вінават гэтай пакуце, безўмоўна, стане сорамна!...

Суб'ект майго расказу Піліп Прыгожы, чалавек хвараблівы, 46 гадоў, мае жонку і 6 дзяцей, з якіх толькі двое здольных да работы; мае 6 дзес. зямлі, з якіх 4 дзес. пашні і 2 дзес. сенажаці; з будынкаў — мае толькі хатку на курынай ножцы, якая хутка можа разваліцца. Больш ніякіх будынкаў няма. З жывёлы мае — задрыпаную гора кабылку, кароўку, і некалькі авечак.

Піліп Прыгожы выяжджаў у Расею, дзе пражыў 5 гадоў, а калі, у 1920 годзе, вярнуўся у родную вёску, дык застаў толькі тую хатку на курынай ножцы, без дзьвярэй і вокнаў, якую я ўжо ўспамінаў.

Уся зямля ляжала адлогам.

І вось, — гэта было ў верасьні — паўстае пытаньне, як жыць? Зіма надыходзіла з сваім марозам. Заробкаў у той час ня было ніякіх.

Але „сьвет не бяз добрых людзей“. Сёй-той то з літасьці, то за якія — небудзь услугі дапамог сім-тым Піліпу і хоць больш прыходзілася галадаць, але неяк зіма прайшла, і вынэндзаўшыся Піліпава сямейка дачакалася вясны.

Добрае вясьновае сонейка, сваімі цёплымі белымі праменьнямі, аблашчыла гэтую сямейку і дало магчымасьць зямельцы парадзіць усялякую траўку.

Першай „траўкай“ якая зьявілася — была крапіўка, а патым вырасла сьвірэпа, хоць на чужым папары. Дык вось, яны-та і прыдаліся на яданіну, яны і пратрымалі Піліпавую сямейку да лета! Хоць летам Піліпу ня было чаго жаць, хоць ня меў свайго пасеву, але лета дало магчымасьць прылажыць свае рукі да чужое працы, за якую можна было дастаць неабходны кавалак хлеба.

Гэтая-ж лета дало магчымасьць, засеяць нейкую дзесяціну жыта і ў восень, дабыць некалькі пудоў бульбы.

Праўда, другая зіма ня была лягчэйшаю ад леташняй, але неяк жылося весялей, бо была надзея на новае лета і на тое парасятка, якое здабыў ён і гадаваў.

І вось, Піліпу ўдалося, ўжо новаю вясною, пасеяць крыху ячменю і пасадзіць картофлю, ды ўправіць самому сваю сенажаць.

. . . .

Як ні б'ецца, як ні стараецца Піліп — ніяк ён паправіцца ня можа, бо, няма на чым працаваць!... Тыя чатыры дзес., якія мае Піліп, ня могуць пракарміць 8 душ Піліпавай сям'і, а тут — трэ' было-б пабудаваць якое небудзь гумянцо і хлеўчык. Але як зрабіць гэта?

Была, адзін раз, зьявілася зорачка на цёмным небасхіле, але толькі зьявілася ізноў згасла на векі!... Неяк аднойчы, аж у 1923 годзе, прыяжджаў з Бюра Адбудовы, які і прызнаў Піліпу права да запамогі на адбудову, а самое Бюро абяцала выдаць гэтую запамогу, але вось, мінула некалькі гадоў і ўсё прыціхла. Бюро адбудовы зліквідавалася, а з тым і канцы ў ваду...

Кожны год Піліпу не хапае хлеба на пражыцьцё сям'і. Гэтак было і ў 1926 годзе, дык каб здабыць хлеба нашоў Піліп, далёка ад дому, бо аж за 30 вёрст, на лясную работу і праўда, за якія два тыдні, з сынам, удалося Піліпу запрацаваць на некалькі пудоў хлеба, але вось бяда!... У леташнім годзе пасадзіў Піліп некалькі кальваў табакі, за што і была наложана кара ў ліку 10 зл.

Як ні стараўся Піліп, каб гэтую кару адбыць арыштам — нічога не памагло. Налягла — плаці дый годзі, а калі Піліп ня мог заплаціць, дык акцызны ўрадовец з паліцыянтам —

прышлі і забралі апошнія боты з хаты на ліцытацыю. Дык і мусіў Піліп прадаць два пуды запрацаванага жыта, якое купіў на пражыцьцё сямейкі. Сам ла новага ўраджаю крапіўкай ды сьвярэпай дажыў...

Запамогі Піліп ня меў ніякае, але падаткі плаціў і плаціць. Усяго падаткаў Піліп плаціць пяць ратаў і пажарную складку за хату. Агулам выпадае падаткаў за 6 дзес. зямлі — 20 зл. Гэтая лічба не надта высокая, але дзе ўзяць 20 зл. калі трэба хлеба купляць?... Апошнім годам дык здарылася так, што Піліп зжатым якраз пасеяў такі самы абшар ($1^1/_3$ дзес.), які зжаў і толькі адзін раз напёк хлеба са свайго жыта.

І гэтак пражыўшы 6 гадоў Піліп ня мог нічога прыдбаць, бо малазямельле не дае папраўіцца, а закупіць зямлі няма сродкаў.

І калі ня будзе хуткай і радыкальнай зямельнай рэформы, дык гэтакія Піліпавыя сямейкі, хоць і прыгожыя, або сканаюць, або пойдуць у „выўратоўцы", каб „катастрафічна" перакінуць сьвет да гары нагамі.

Дык вось пытаньне: даволі ці не гэтага, каб апраўдаць маю тэзу — што жыцьцё беларускага селяніна з'яўляе сабой сымбал пакуты... І то—нязвычайнай і гаротнай пакуты і цярпеньня.

Пігонь.

ЖЫЦЬЦЁ ПОЛЬСКАГА АСАДНІКА.

Не здалёку і ня зблізку, а імена: з Ломжынскае зямлі, з пад Астралэнкі зьявіўся асаднік Ікс. Там, на бацькаўшчыне, ён быў работнікам, але здабыўшы права на зямлю, як ахвотнік польскае арміі, захацеў выкарыстаць з гэтага права і пабудаваў на гэтым шырокія пляны, бо думаў, што дастаўшы вялікі абшар зямлі, будзе жыць папанску бяз працы.

Каб гэта здзейсьніць ён падгараваў свайго цесьця (па яго думцы цесьць са сваёю сям'ёю павінен быў працаваць, а ён „дурака валяць"), дык прадаў сваю гаспадарку і прыехаў, каб працаваць на зяцявай зямлі. Гэтаму Іксу далі надзел у Цыганках (назоў маёнтка) на якім і пачалі яны гаспадарыць. Пры гэтым, як ведама,асталі 1200 злотых запамогі. Мелі яны зразу чацьвёра добрых каней і 2 таксама добрыя каровы, а за грошы пабудавалі нейкую халупку.

На той надзел, які дастаў асаднік Ікс, пэўна не знайшлося-б сярод Беларусаў аматара, але Паляком гэта можна, для іх „няма нічога немагчымага", яны сваею „вялікаю культурнасьцю" усё перажывуць і выйдуць пераможцамі. Дык вось аб гэтых перамогах пойдзе далей рэч.

Сам асаднік Ікс віляў ды адвіліваўся ад працы, а цесьць рабіў шары-бары і ўсё пашло калясом, дый шыварат на выварат, бо не прылажыў, як сьлед, сваіх „шляхотных (Палякі ўсе шляхетныя) рук да беларускіх адлогаў. Так ды гэтак за 2 гады працы гэтыя асаднікі, дайшлі да пустога канца. Каб ратаваць „культурны гонар" — зямельны камісар гэтых асаднікаў пераве́ў на новы надзел да Янаполля, надзяліўшы 12 дзес. добрай пашні і 4 дзес. добрай сенажаці, толькі ўжо зяць не прыняў цясьця да супалкі.

Прадаўшы сваю халупу, яны ўжо ўраздзеле, нанялі кватэру ў суседняй вёсцы, а зямлю і сенажаць зяць аддаў у кароткую арэнду. Коні і каровы пралілі як дым.

Сам асаднік Ікс неяк яшчэ трымаўся, бо дастаў 800 злотых пазыкі і за гэтыя грошы, прадусім, купіў каня і карову. А гэтак сама дастаў лесу на адбудову і ўзяўся будаваць хату.

У рэзультаце ўсіх гэтых пертурбацыяў, асаднік Ікс хату збудаваў, але-ж прадаў на гэта каня і карову. Шмат чаго яшчэ трэба яму, каб наладзіць гаспадарку, ня толькі „культурна", але каб хоць гэтак звычайна як наладжана гаспадарка беларускага селяніна. Страціўшы 2000 злотых запамогі і цесьцёвую гаспадарку, ён акрамя халупкі, нічога ня мае і сваей працай гаспадаркі не ўправіцца. Ну а цяпер — скуль-жа могуць узяцца магчымасьці да культурнага жыцьця, ды яшчэ да такога стану, каб ён быў павучальным для беларускага селяніна? Нават дзеля таго, каб ні то, што паправіць сытуацыю асадніка Ікса, але проста, каб пратрымаць на далей яго хварабліваcьць, трэба ізноў 2000 злотых, каб ён мог яшчэ жыць якіх пару гадоў, а калі не, дык ці не „капут" усей яго „культурнай місіі"?!

Дык дзе-ж тут тыя „культурныя надзеі", якія меліся на ўвазе перад распачацьцем асадніцтва?

Гэта-ж поўная кампрамітацыя!...

Цесьць, праваронішы сваю маленькую родную гаспадарку, астаўся як сярод лёду. Не было ўжо іншае рады і спасобу, дык мусіў ісьці на службу да другога асадніка—палкоўніка.

Жагел.

Signum.

Забыць трэ' песьні сумных дзён заглуму,
Калі мы млелі ад крывавай раны;
Забыць трэ' страшну нашай сьмерці думу
І места суму — трэба меч каваны
Нясьці пад стрэхі тонам буйнай песьні,
Дзе гінуць краскі на зімным Прадвесьні.

Пякельнай сілы трэ' пусьціць машыну,
Дзе Дух Народу загрыміць маторам,
А песьня помсты Белай-Русі сыну
Штодзенным будзе пры малітве хорам;
І сонца ясна заблішчыць ад сталі,
А іскры ярка разнясуцца ў далі.

Хай Нёман слаўны на сваім улоньні,
Мест хвоек, соснаў і дубоў вяковых,
Нясе штандары вольнае Пагоні,
Якія стройна у руках вясковых
На бокі розны парывае бура
І нуціць песьню змагаром панура.

Ня трэба песьні аб нямым падданьні,
Народ ня знае гымну за дукаты;
Хто лямпай здрады сьвеце ў сваём пляні
І з здрадай прэцца да вясковай хаты —
То пэўна згіне на сваёй дарозе,
Бо здрадзе месца нет на тым парозе.

Фр. Грышкевіч.

З жыцьця Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры.

Справаздача з дзейнасьці Гуртка Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ў Браславі за час ад 21.VIII.1926 г. да 1.I.1927 г.

1. За час справаздачы адбылося 5 паседжаньняў Ураду Гуртка Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ў Браславі.

2. a) За 4 месяцы існаваньня Гуртка Інстытуту ў Браславі, адкрыта бібліятэка-чытальня; b) запоўненыя дэкляарацыі на 2 беларускія ўрадавыя школы, аднак ня патверджаныя войтам з прычыны сумліву бацькоў дзяцей у школьным веку пад страхам судовай адказнасьці, каторых паміма энэргічнай працы ня ўдалося пераканаць, аднак пастаноўлена ў гэтай справе працы не спыняць, а працаваць і пераканоўываць сялян Беларусаў у будучым; c) прошана адміністрацыі сялянскіх газет аб высылцы больш экзэмпляраў пробных газэт для сялян з мэтай распаўсюджаваньня беларускай прэсы; d) арганізавана вясковая моладзь у ліку 9 асоб з мэтай адыграньня камэдыяў і пясьняў у радзе вёскаў у 1927 годзе, а таксама-ж пастаноўлена сарганізаваць сцяг лекцыяў з галіны гаспадаркі і культуры; e) у дню 1 кастрычніка 1926 г. Урад Гуртка Інстытуту сабраў з вулічнай зборкі 50 зл. і 7 гр. на мэты Інстытуту, сабрана мала дзякуючы перашкодзе паліцыі і ўрадаўцаў.

3. Гурток Інстытуту ў Браславі мае 5 сяброў; малы лік сяброў аб'ясьняецца тым, што ваколья Браславя насяляныя несьвядомымі Беларусамі і прытым цёмнымі, каторыя не запісываюцца ў сябры пад страхам судовай адказнасьці, з чаго вынікае, што пад гэтым узглядам вясьці культурную працу немагчыма, аднак спадзяёмся ў будучым дасягнуць здзейсьненьня нашых мэтаў.

4. На прышлы квартал 1927 года Гурток Інстытуту ў Браславі мае на мэце: a) арганізаваць тэатральныя прадстаўленьня; b) дамагацца адкрыцьця беларускіх урадовых школаў; c) арганізаваць лекцыі; d) адкрыць у Браславі Беларускую Кнігарню; e) распаўсюджаваць як найбольш беларускія сялянскія газэты, а з тэй мэтай прасіць адпаведныя адміністрацыі газэт, каб бедным сялянам газэты высылаліся за нізкую аплату.

5. Каса Ураду Гуртка Інстытуту ў Браславі за час справаздачы мела прыходу 61 зл. 67 гр., расходу 47 зл. 80 гр. Асталося на дзень 1.I. 1927 г. 13 зл. 87 гр.

6. Асноўваючыся на § 59 Статуту Т-ва Беларускі Інстытут Гаспадаркі Культуры, Урад Гуртка Інстытуту ў Браславі разам са справаздачай высылае ў Аддзел Інстытуту ў Вільні 5 злотых.

Сэкрэтар Старш. Ур. Гуртка
(Подпісы неразборчывыя).

9.I. 1927 г.

Усіх падпішчыкаў просім прыслаць належныя за газэту грошы.

Маленькі фэльетон.

Навагодняе Ігрышча.

„*Каб ты ведаў, брат кумішча,*
„*Што ўчора бачыў я...*"
з „панскага ігрышча" М. Бурачка.

Саля на вуліцы Сьв. Анны № 2, удэкараваная пад партыйны колер, выглядала ўрачыста і зусім пасьвяточнаму... Рыхтавалася сустрэча Новага Году...

Ля 10 гадзіны ўвечары пачалі зьбірацца госьці і сябры. Хто пехатой, хто на звошчыках, а некаторыя на'т на самаходах... Але кожны сьпяшаўся і стараўся, каб не спазьніцца і папасьці загадзя яшчэ да прыезду самаго шэфа...

Галоўны распарадзіцель, наш знаёмы „дзялец", спатыкаў усіх у перадпакою і прывітаўшы перадаваў госьцяў зараз-жа ў рукі 2-х „дзяжурных", а тыя па спраўджэньню ўваходных білетаў прапушчалі ўжо ў салю...

„Залежнага шэфа" яшчэ ня было, і ўсе, разьбіўшыся на групы і групкі, чакалі яго прыезду і разхаджвалі па салі...

На хорах музыканты наводзілі свае інсрументы...

І гэтыя гукі, і саля залітая электрычным сьвятлом, і сама публіка ў візытках і сурдутах, і блісючыя вочкі і зубкі паненачак, і ажурныя панчошкі, і какетуючыя ўсьмешкі, і вясёлы говар і сьмех, а галоўнае стол, даўгі стол, блісючы бялізной абрусаў і абстаўлены рожнымі прысмакамі і бутэлькамі — усё гэта абдавала неяк адразу калядовым паветрым, надносіла агульны настрой, і было вольна, шумна, сьвяточна і вясёла...

З груп і групак даносіліся: сьмех, гутаркі і гоман...

— Люблю, мам-мамачка, старыя звычаі — чулася з групы павадырскай — пахнет, мам-мамачка, Европай... Хоць всё это і ерунда...

— Але яно мае і свае прыемнасьці... Вось мы ўсе сабраліся... пасядзім, пагутарым... пасьля пасьпяваем...

— А Тарас нам зграе на скрыпачцы...

— А мы, браткі, даносілася з другой групкі — ўсядзімся разам, дый далей ад нашых буржуяў...

— Ага, ага... і папросім Маложына, каб ён нам больш закусачкі...

— Вот гэта так!... Што правільна, дык правільна!...

— Але-ж вы жартуеце, паночак?!—няслося з трэцей...

— Далібог, паненачка, не!... Гэта-ж ужо такі звычай — як толькі прабе 12 гадзіна...

— Шэф прыехаў!... — уляцеў запыхаўшы даглядчык...

— Шэф ужо вылязае з матора! — уляцеў другі...

— Шэф ужо ідзе!... крычаў трэці...

— Шэф ужо тутка!... — непасьлеў крыкнуць чацьверты...

Як грымнуў аркестр... Загрымеў „ваяцкі марш", і ўсе падняліся і застыглі...

І ён увайшоў... Маленькі, звычайны чалавечак з хворым румянцам на блядым твары... Але, калі ён паказаўся на салі, калі, адказваючы на прывітаньне гасьцёў, ягоны ўзрок заўважыў ня прыемнаю для яго асобу, і вочы заблішчэлі нядобрым вагнём, калі ён нешта шапануў дзяжурнаму, а той зьбялеўшы кінуўся да галоўнага распарадзіцеля, і калі галоўны распарадзіцель, ухапіўшы за валасы, праз акуляры, расшыранымі вачыма, у жаху, пачаў разглядаць прысутных — па ўсей салі адчулася нейкая трывога, і панаваўшы дагэтуль вясёлы настрой быццам зьнік, быццам яго і зусім ня было...

— Што гэта?!... Што сталася?!... — пачалі аглядавацца...

А тутка, як па радзіё, разляцелася па ўсей салі і пакоям: „пусьцілі непажаданую асобу"...

— Шэф незадаволяны!...
— Шэф злуецца!...
— Шэф абураны!...
— Шэф ня хоча заставацца!...

І пайшло... і пайшло... Галоўны распарадзіцель мітусіўся... кідаўся то на тога, то на іншага... Пытаўся, распытваў, пагражаў... Запатрабавалі сьпісак запрошаных, сьпісак сяброў якім і за якімі нумарамі выдадзены запросныя білеты...

А госьці, на'т і сябры, як халоднай вадой апаласканы, тапталіся на месцы, дый пазіралі адзін на аднаго..

З жыцьця пад Польшчай.

З Камісіі бюджэтавай Сойму.

Пры трэцім чытаньню бюджэту мін. зам. спр. прыняты прапазыцыі: 1) аб паменшаньні выдаткаў цэнтралі на 730 тыс. зл.; 2) аб скасаваньню штату паўнамочнага мінстра пры Лізе Народаў на сумму 100 тыс. зл.; 3) аб павышэньню крэдытаў на 100 тыс. зл. для мяшанай дэлегацыі рээвакуацыйнай камісыі.

У бюджэце мін. промыслу і гандлю на трэцім чытаньню камісія прыняла прапазыцыю ўрадавую аб увядзеньню новага крэдыту на 10 міл. дзеля будоўлі новай фабрыкі азотных зьвязкаў.

У канцы паседжаньня бюджэтавая камісыя зрабіла дэманстрацю, зносячы драбязгавыя сумы з бюджэтаў заграчічных паслоў. Паслы заграчічныя не адказываюць перад Соймам і трэба думаць, што ўрад верне ім гэную суму, на якую Сойм зьменшыў іхныя даходы.

Маршалак Пілсудскі астаецца на сваім месцы.

З даверных крыніц надходзяць весьці, што пагалоскі аб рэзыгнацыі (адстаўцы) міністра ваенных спраў Пілсудскага са становішча шэфа ўраду і што ён нібы застанецца толькі ваенным міністрам ня маюць за сабой праўды.

Так пішуць польскія газэты. Але калі ўжо аб гэтым пішуць, дык відаць была нейкая гутарка аб дымісыі м. Пілсудскага.

Чугуначная катастрофа.

8-га студзеня с. г. на 4 кіл. ад ст. Кутна ўдарыліся тры паравозы з цягнікам (поездам). Паравозы паразьбіваліся і частка таварных вагонаў. Ранены 4 асобы з чугуначнікаў.

9-га студзеня на ст. Люблінец выкуліўся паравоз і 4 таварныя вагоны. Адзін кандуктар ранены.

Забастоўка пекараў.

З Кракава пішуць, што там 9 г. студня ўзнялася забастоўка пекароў. Апошнія дамагаюцца скасаваньня акардовай работы, мінімуму (наўменшае меры) платы для пекара (печнага) 75 зл., для мізэра (для таго, што месіць) 70 зл., для памочніка 65 зл.—на тыдзень, васьмігадзіннага дня працы і г. д.

НАВІНЫ.

— Паседжаньне ўраду Віленскага Аддзелу Інстытуту. У чэцьвер 13-га студня адбылося паседжаньне ўраду Віленскага Аддзелу Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры. На парадку дня былі такія справы: 1) Арганізацыйныя справы; 2) Справа сталага інструктара; 3) Вызначэньне тэрміну агульнага сабраньня Аддзелу; 4) Аб новай кватэры для Аддзелу і інш.

— Перасьледаваньні беларускіх ксяндзоў. Беларуса кс. В. Шутовіча з Барадзеніч пераносяць у нейкую іншую парафію на вікарага. Гэтая кара тасуецца для ксяндзоў-Беларусаў за тое, што яны ўводзяць казаньні пабеларуску і наагул вядуць беларускую культурную працу на вёсцы.

* * *

Колькі чару,
Колькі ласкі,
Колькі жару
Й мілай казкі
Мела ты
Ў вуснах тых,
Дзе сьвятоя
Із сьвятых
Мела трон свайго быцьця
І гуляла, як дзіця,
Бяз тугі і страхацьця.

Колькі чару,
Колькі ласкі,
Колькі жару
Й мілай казкі
Мела ты
Ў вуснах тых,
Скуль сьвятоя
Із сьвятых
Выйшла каб мяне спаткаць
І дарогу паказаць,
Якісьці ў Рай пагуляць.

Колькі чару,
Колькі ласкі,
Колькі жару
Й цуднай казкі
Мела ты
Ў вуснах тых,
Скуль сьвятоя
Із сьвятых
Боскі мне ліло нэктар,
Як раскошны неба дар —
Пацалункаў ярых жар.

Фр. Грышкевіч.

Пішэце ў „Сялянскую Ніву“

аб усім, што вам баліць і што вам дарага: аб зьдзеках і крыўдах дазнаваных ад адміністрацыі і іншых, аб зямлі, аб беларускай сьведамасьці, аб асьвеце (школы і інш.), аб войтах, валасных радах і паветавых соймiках, пішэце аб добрых учынках, каб людзі зь іх вучыліся, і аб благіх, каб адхінуць ад благога.

Пісаць трэба праўду. Хто ня хоча, каб ведалі яго праўдзівае прозьвішча, можа падпісавацца прозьвішчам выдуманым (мянюшкай), а побач з гэтым напісаць толькі першы раз сваё праўдзівае прозьвішча і адрэс для ведама рэдакцыі. Рэдакцыя сваіх карэспандэнтаў нікому не выдае.

Помнеце, што «Сял. Ніва» ёсьць газэтай усіх Вас, а дзеля гэтага жыцьцё кожнага вашага кутка мае адбівацца ў ёй як у люстры.

Што дзеецца ў сьвеце?

Разьня ў кітайскім месьце.

З Шантунгу надыходзяць весткі аб страшнай разьні, якая была зроблена бандытамі над жыхарамі места Ванг-Шынао. Жыхары рабілі апор бандытам, але апошнія атрымаўшы помач занялі места, падпалілі яго і вырэзалі жыхароў лікам да тысячы асоб, мужчын і кабет.

Адныя жыхары былі спаляны ў сваіх дамох, другія пастраляны пры уцяканьні.

Выбары ў францускі сэнат закончыліся.

Выбары ў францускі сэнат, якія пачаліся яшчэ перад сьвятамі нарэшце закончыліся. Усяго выбрана 108 дэпутатаў. У гэтым ліку 67 папярэдніх сэнатароў і 41 новыя. Паводле партыяў лік гэты распадаецца як ніжэй: консэрватары атрымалі 3, страцілі 1; рэспубліканцы здабылі 19, страцілі 2; левыя рэспубліканцы здабылі 19, страцілі 8; незалежныя распубліканцы здабылі 9, страцілі 1; радыкалы здабылі 44, страцілі 6; сацыялістыя здабылі 10, страцілі 8; камуністыя дасталі 2, страцілі 2. Мільеран не прайшоў. Прэса француская абгаварываючы рэзультаты выбароў, выказывае пагляд, што лік сэнатараў, падтрыліваючы ўрад Пуанкарэ, астаўся бяз зьмены.

Мытная вунія паміж Латвіяй а Эстоніяй.

У дню 14—15 г. студзеня прыедзе ў Рыгу эстонская дэлегацыя з мэтай распачаць гутаркі аб мытнай вуніі.

Гутаркі маюць цягнуцца 2 дні. Дапушчаюць, што да згоды дойдзе і ў Рызе будзе зроблены дагавор. Павадыром эстонскай дэлегацыі зьяўляецца міністар фінансаў Сэп.

Англія намерваецца стварыць блёк з прыбалтыцкіх дзяржаваў.

З Рыгі паведамляюць, што савецкая прэса падымае гвалт з тэй прычыны, што нібы Англія намерваецца стварыць блёк (саюз) з прыбалтыцкіх дзяржаваў.

У сувязі з гэтым абгаварываець яна справу візыты ангельскага прэдстаўніка, які прыехаў з Рыгі да Коўна і меў нараду з прэм'ерам Вальдэмарасам.

Як упісацца у Беларускі Сялянскі Саюз.

Падпісчык, які добра зразумеў, што Беларускі Сялянскі Саюз зьяўляецца партыяй, якая запраўды адважна бароніць інтэрэсы нашага сялянства, павінен неадкладна ўпісацца ў свой Саюз. З гэтае мэтай трэба пасласць у Цэнтральны Камітэт аткрытку (Вільня, Полацкая 4—7) з просьбай прысласць бляпкеты заявы і анкеты, інструкцыі і праграму.

— Што?!... Каго ўпусьцілі?!...

— Ну ўпусьцілі, дык упусьцілі?!... Павошта-ж шкандаль?!...

— Дый каго-ж гэта ўпусьцілі?!...

— А, кажуць, вось таго, што з паняй Рачкавай гутарыць...

— Гэты бляды?!... У візытцэ?!...

— Але, але...

— Ня можа быць?!... Гэта-ж літэрат наш!...

— Гэта-ж той, што сам сабе „Хаўтуры“ справіў у „Маланцы“!...

— Ну вось... ён самы...

— Ну і парадачкі тутка!... Павошта-ж яны да яго чапляюцца!...

— Нельзя, мам-мамачка! — у павадырскай групе чуўся голас былога прафэсара (цяперашняя „краса і гордасьць“ „Нашых Спраў)—нельзя?... М-мы-ж Эўрапэйцы!... Нават, калі-б ён ня меў запросін, все равно, мам-мамачка, нельзя вывадзіць...

Гэты разсудны голас старога прафэсара, за больш тое, што дасьледы галоўнага распарадзіцеля высьвятлілі, што беларускі літэрат зусім не па наіўнасьці ўлез у беларускаю сям'ю на спатканьне Новага Году, а меў такі запросіны і запросіны не ад маленькае сошкі „грамадоўскай“ і толькі гэтае, як здаецца, ўратавала магчымы ўжо ўспыхнуць першы шкандаль...

А тым часам з суседняга пакою, дзе накрывалася начыньне ўжо пачуліся досіць галосныя гукі адкаркаваньня бутэлек і запахла чымсь смачным, а калі дзяжурны абвясьціў, што ўсё гатова і можна садзіцца, дык вясёлы настрой, запсуты ўжо было зусім непатрэбным шкандалям шэфа, ізноў запанаваў у салі, і ўсе з шумам пацягнуліся за сталы...

І стала ізноў вясёла, шумна і фліртавата...

Лілася гарэлка, ліліся прамовы... Пілі за шэфаў, дырэктароў, павадыроў, банкіраў і калі языкі зусім развязаліся і пачаліся сьпевы, дый рыхтаваньні да „лявоніхі“, у гэты самы разгар вясёлага настрою раптам адчыніліся дзьверы і ў клубе марознага пару паказалася знаёмая ўсім фігура старога дзеяча беларускага... Твар чырвоная, вочы блішчаць, а рот... быццам хоча дакончыць недзе распачатаю прамову... Але засьмяяўся... дабрадушна, вясёла, шчыра, ад усяго сэрца... пасвяточнаму, пакалядоваму, усім тварам... быццам гатоў адразу ўсіх абняць, цалавацца, на'т падняў рукі, каб вітаць, на'т амаль-што не закрычэў: „браткі мае!... Гэта-ж я... вось вітаць вас прышоў... у сям'ю сваю беларускаю“...

— Браток ты мой даражэнькі!... Закрычэў і выскачыў з-за стала пасол Маложын — калі ласка!... Мы-ж усе Беларусы... вось тутка... — і ён радасна паляцеў да прыбыўшага... а за ім і яшчэ некалькі асоб... А тутка раптам нейкая панечка, дый зусім афіцыяльна...

— Выбачайце!... Але ў нас па запросінах...

— Панечка! Я-ж вітаць прыйшоў... Я-ж да сваіх Беларусаў...

— Выбачайце, але мы вас у салю няпусьцім...

— А вы-ж хто такая?! — зьдзівіўся прыбыўшы...

— Я... я жонка галоўнага распарадзіцеля... Вось хто я такая!...

— Чужы!... чужы прышоў! — закрычэў галоўны распарадзіцель—Дзяжурныя! Трымаць яго і ня пушчаць!...

— Што?!... Мяне?!... Старога дзеяча беларускага?!...

Але два „дзяржымарды“ ўжо падходзілі...

— Што?!... Мяне?!!... Старога дзеяча беларускага?!... і паднялася рука...

— Плясь!... раздалося на ўсю салю...

І ахнула саля... і паскаквалі... жанчыны запішчэлі, закрычэлі...

— Што?!... Мяне?!... Старога дзеяча беларускага?!...

— Трах!... і крэсла разьбілася аб падлогу...

— Што?!... Мяне?!... Старога дзеяча беларускага?!...

— Трэсь! — і пасыпаліся шклы ад лямпачкі электрычнай...

І пагаслі агні... І калі ізноў запаліліся лямпкі — прыбыўшы стары беларускі дзеяч сядзеў запёрты на 2 замкі ў цёмным пакоі, галоўны распарадзіцель нешта горача мітынгаваў паміж „грамадоўцаў“, а госьці сьпяшаліся адзецца, і... давай Бог ногі...

Стары Хасень.

Ніколі ня зьніштажай сваей роднай газэты. Прачытаўшы дай яе суседу.

Да нас пішуць.

Беларускія вечарынкі.

(Шутовічы, Ашмянскага пав.).

Нашая вёска наскрось беларуская. Беларуская сьведамасьць тут пачалася разьвівацца яшчэ перад вайной, калі некаторыя з сялян сталі выпісываць газэты „Нашу Ніву" і „Biełarus".

Тады ставіліся беларускія прадстаўленьні, як напрыклад „Дажынкі" Вінцука Дуніна-Марцінкевіча, якія моладзь ставіла ўлетку 1913 г. Дзякуючы нашай вёскі шмат пазналі тады беларускіх песьняў ад кс. В. Шутовіча, які пад той час, будучы клерыкам прыяжджаў у сваю вёску на вакацыі.

Цяпер у Шутовічах ёсьць зарганізаваны Гурток Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры. Працуе ён даволі пасьпешна. На Новы Год і на другі дзень праваслаўных Каляд ладзіў ён беларускія вечарынкі; сыграна п'еса ў адной дзеі Л. Родзевіча „Зьбянтажаны Саўка", далей былі дэклямацыі і гульні (танцы). На Новы Год дапоўніў вечарынку рэфэрат на тэму: „Бел. Інст. Гасп. і Культуры", прачытаны гр. Карузай. Бура воплескаў вітала як паважанага госьця гр. Карузу, так і маладых аматараў-артыстаў, якія падзіву годна выканалі свае ролі. Усе прысутныя на вечарынках захоплены. Чакаюць ад Гуртка новых пастановак беларскіх п'ес. На жаль і ў нашай вёсцы ёсьць выняткі. Ёсьць трох подлых хлопцаў (Адольф Шутовіч і два Апановічы), а таксама некаторыя з дзяўчат, якія, як кажуць, маюць „духа польскага" (мо' смуроду?), хоць самі папольску ні „бэ" ні „мэ", а паслугоўваюцца ў хаце толькі мовай беларускай. Цяпер гэтым дзяўчатам з „духам польскім" не даюць праходу—сьмяюцца. Гэтыя хлопцы і дзяўчаты ўсякімі спосабамі стараліся перашкодзіць у арганізацыі вечарынкі. Але, на іх жаль, нічога ім не ўдалося зрабіць, а наадварот, сваей работай толькі сканфузілі (застыдзілі) сябе і заслужылі на пагарду ад людзей.

Ме магу абмінуць і ацаніць безінтэрэсоўную і энэргічную працу старшыні Гуртка Яна Жабінскага, які разам з сэкрэтаром вельмі стараецца і дбае аб развіцьці свайго Гуртка.

Ён-жа, каб атрымаць дазвол на навагоднюю вечарыну, ня гледзячы на начную пару, паехаў у Ашмяну. Вяртаючыся назад, на'т прышлося пехатой у ночы ісьці дамоў вёрст 25.

Вітаю Цябе адданы працаўніку для справы беларускай. Няхай-жа ўдачна за Тваім праводніцтвам працуе Гуртток Інстытуту на карысьць нашага сялянства і народу беларускага.

Будзь стойкім і не зважаючы на розныя перашкоды—ідзі з сваімі сябрамі да мэты!

Прыхільнік.

Здарэньні дня ў форме фэльетону.

(Ваўкавыскі павет).

Неяк здарылася мне ў нядзельны дзень быць у мястэчку. Дзень быў марозны, дык каб абагрэцца зайшоў я да жыда ў хату—адно бачу там нейкі незнаёмы чалавек, у прысутнасьці некалькіх асобаў, чытае польскую газэту „Kurjer Wileński" № 299-26 г. Падыходжу я ды пытаю:

— Мо' навіны якія ёсьць?

— А як-жа, — адказаў той ды давай чытаць.

Аж-но там чорным па беламу пісана, што магістрат (м. Вільня) пастанавіў павялічыць сабакароў з 1 да 3. Ад гэтай навіны, пасярод прысутных раздаецца бадзёры рогат ад „радасьці", бо знача,—двох безработных знайдуць сабе працу. Ну што навіны, дык навіны... Нечага сказаць.

На гэтую сцэнку надыходзіць нехта іншы і таксама з газэтаю, але ўжо з „Беларускім Словам".

— Ну, а што гэты дзядзька нясе,—кажу я?

— Навіны, — адказаў той.

— Ну, дык добра, давай іх сюды!?...

Глядзімо і чытаем, а там: Рэвэлцыі з надзеяў і веры ў рэформы... Іэноў, як сем месяцаў таму назад, „Беларускае Слова" заліваецца „Усходзіць золак палёгкі... Сьвітае!"

Дзіўнай, наіўнай і ненармальнай здаецца гэтая доўгая, шчырая і надзейная вера... Але час навучыў нечаму іншаму, дык з прысутных ніхто не падзяліў гэтакіх рэвэляцыяў.

Выходзім на вуліцу і кіруемся ў бок рынку. Раптам раздаецца гудок. Бягу, пасьпяшаюся, аж-но бачу: падыходзіць войт і бярэцца нешта чытаць.

Пэўна маніфэст аб рэформах?!... шмыганула ў галаве і юркнула ў сэрцы.

— Ну, і як думаце, што гэта было?!

— Абвестка аб прадоўжаньні яшчэ на паўгода існеньня „даразных" (нязвычайных) судоў.

„Сын нашае зямлі", як кажа „Беларускае Слова", не забывае нас.

Вот вам і навіны, і здарэньні, і рэформы!

За падаткі апошні хлеб бяруць.

(Цяцеркі, Браслаўскага пав.).

Жыхары нашае вёскі зусім бедныя, зямлі мала, дый тая нядобрая, а падаткі змушаюць плаціцца вялізарныя. Ад падаткаў адкапацца ніяк ня можам; адныя заплаці, зараз другія назначаюць і г. д. Але-ж за ўсё, што толькі маеш — плаці, нават за сваіх родных дзяцей, казаў-бы гэтую маемасьць урад даў!

Нядаўна прыехала паліцыя з сэквэстратарам пазабірала апошнія падушкі і курэй за школьныя штрафы. Цяпер узноў за рожныя „państwowe" падаткі пазабіралі апошняе збожжа, сена, салому, сьвіней і наагул скаціну, словам, што толькі знаходзілі, усё забіралі, ладавалі на вазы нашае дабро і адпраўлялі ў Ёды на ліцытацыю. А бедныя сем'і засталіся галодныя—плачучы зрабаваныя польскаю адміністрацыяй „среди белого дня", як гавораць расейцы.

Бедны наш селянін ня знае дзе і ў каго шукаць справядлівасьці, бо ўсюды ўва ўсіх уладах паны, а пан нас не шкадуе, але наадварот, стараецца як можна душыць нашага брата. Былі мы пад царскаю ўладаю, пад нямецкаю, бальшавіцкаю, але такога зьдзеку над сабой не адчувалі, як цяпер „w demokratycznem państwie".

Ня ведаем дзе шукаць ратунку! З якой стараны сьвету чакаць заступнікаў?... А мо' лепш самім стацца кавалямі сваей долі і не чакаць з нікуль помачы.

Людзі добрыя, парайце як збавіцца, як ухіліцца ад панскага бізуна, ад панскае ўлады, ад прасьледаў паліцыі, войтаў, старасты, інспэктароў і тым падобных крыўдзіцеляў і жывадзёраў!

Антось Табанюк.

З сялянскага жыцьця.

(Ваўкавыскі павет).

Хоць, як галоўны варштат працы сялянства, ёсьць зямля, але-ж нашае сялянства, дзякуючы пануючым ненармальным абставінам, малазямельлю і ніскай культуры, ня корміцца працаю на сваім шнурку зямелькі.

Дык вось, з неабходнасьці шуканьня пабочнага заробку, нашае сялянства масамі ідзе, хоць і на далёкую адлежнасьць, каб там прыстаць і запрацаваць неабходны грош на пакрыцьцё нястач сваей гаспадаркі.

Калі дзе якую небудзь працу знайсьці можна, дык гэта лясная работа, але страшна цісьне катаржны цяжар гэтае працы, калі чалавек то па пояс у сьнегу, то па калені ў вадзе мусіць дабываць кавалак хлеба.

Гэтыя праявы можна было бачыць у сучасную зіму ў лесе кн. Мяшчэрскага ў Падароскай воласьці, ці ў Ружанскай пушчы Косаўскага павету, дзе людзі, ня гледзячы на зімовую пару, начуюць у сырых і халодных бараках—зямлянках, зарабляючы ў дзен па 2—3 злотых.

Толькі культурная абработка зямлі дапаможа папрaвіць сялянскае гаротнае жыцьцё, але пры сучасным малазямельлі—ніякая культура немагчыма. Дык і павінна быць галоўным дасягненьнем нашага сялянства, хутчэйшага правядзеньня зямельнае рэформы, абапёртай на правілдовым падзеле зямлі з мінімумам працоўнай нормы.

Але-ж гэта можна зьдзейсьніць толькі шляхам цеснай злучнасьці ў сваім Беларускім Сялянскім Саюзе.

Інакай нічога ня будзе, бо „Лагер Вялікай Польшчы" нам гэтага ня зробіць, а пралетарскі комунізм аддасьць зямлю ў рукі эканомаў, а сяляне астаюцца і далей беззямельнымі.

Селянін.

Пакіньма марнаваць грошы.

Цяжкія варункі жыцьця прымушаюць часта селяніна, бяз усялякага рахунку для сябе, прадаваць апошні пуд жыта на гаспадарчыя патрэбы. Бягучы год асабліва даўся ў знакі сялянам. Збожжа ўрадзіла блага, заробкаў няма, патрэбаў у гаспадарцы хоць адбаўляй, і бедны селянін вязець апошні пуд на торг, а на вясну сям'я бяз хлеба. Але вось надышло сьвята. Кожны лічыць, што і „сьвята ня сьвята, калі яно бяз чаркі", і вось, сялянскія пуды плывуць ізноў на торг, праводзіцца па шмат абніжанай цане і на выручаныя грошы купляюць сабе атруту, цана на якую раптам падскочыла з 2 зл. 50 гр. да 3 зл. 50 гр. (!) Дарагоўля ня спыняецца.

Дакуль-жа беднае сялянства ня вразумеець, што да ўсіх бед гнятучых яго звонку, яно дабаўляець само сабе найгоршую з іх ужываньне гарэлкі? Чаму не зразумееш, што на тыя лішнія грошы,—калі-б яны завяліся,—здажыўшыся можна было-б адчыніць у вёсцы бібліятэку, карысьць з якой для ўсіх і заўсёды была-б аграмадная?!

Апамятайцеся браты!

Ул. Полымя.

Ліст у Рэдакцыю.

Паважаны Рэдактар!

Не адмоўце падаць у Вашай газэце „Сял. Ніва" да агульнага ведама, што з 10 сьнежня 1926 г. я не належу да супрацоўнікаў Рэдакцыі „Сялянскае Нівы".

Д-р Я. Станкевіч.

Вільня, 10.І. 1927 г.

Засьцярога.

Абшарніцкая газэта „Слово" у нумары ад 11-га студзеня у аддзеле „Аб нашых справах" зрабіла па адрасу „Сял. Нівы" закід „bezczelne kłamstwo". Выпрашываем сябе і засьцерагаемся проці такога спосабу інтэрпрэтаваньня вывадаў „Сялянскае Нівы", абапёртых на жыцьцёвых фактах. Такі спосаб кваліфікацыі „Слова" адносна вывадаў беларускай газэты, якая вельмі непадабаецца абшарніцка-панскай ідэалёгіі, можа задалёка завясьці і выклікаць непажаданыя вынікі.

Рэдакцыя „Сял. Нівы".

НАШАЯ ПОШТА.

Да ведама сталых карэспандэнтаў. Сталым карэспандэнтам „Сялянскае Нівы" газэту высылаем дарма.

М. Апанасэвічу: Газэту пасылаем Вам, але пошта зваротнае назад, зацемліваючы, што Вы атказаліся прыняць. У сувязі з другім Вашым пісьмом Адміністрацыя „Сял. Нівы" яшчэ адумыслова зьвярнулася ў паштовую ўправу за высьненьнем. Дамагайцеся самі на пошце газэты.

Гр. Кукуцю: У Вашай карэспандэнцыі многа асабістага. Пішыце аб грамадзкім (агульным) жыцьці. Вершы Вашы трохі ня вытрыманы. 5 экзэмпляраў нашае газэты пасылаем на імя Кукуця Ст.

М. Корсаку: У прысланым адрэсе няма назову пошты. Просім прысылаць дадаткова.

Антону Білю, Нікіфару Белакозу, Ул. Спасу, Аляксею Рымдзёнку, Ануфраму Чыгрыну, Івану Давыдзюку, Парасекеве Крывеня — газэту пасылаем.

Дасталі:

Ад: Грыба Стан. 4 зл., Грышкевіча Ант. 4 зл., Мікалая Корсака 5 зл., Кошно Базыля 3 зл., Тарасэвіча Якіма 2 зл. 5 гр., Нелюба Канстантага 2 зл.

Усім новым падпісчыкам газэту пасылаем.

АБВЕСТКІ.

Рэдактар і выдавец Л. Міцька. Беларуская Друкарня ім. Ф. Скарыны, Вільня—Людвісарская 1.